

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. How many tzaddikim (righteous people) must the world have at any one time?
2. What qualities was Moshe looking for in a successor?
3. What is meant by the phrase (Numbers 27:18), “and lay your hand upon him”?
4. What happened to all of the laws that were forgotten during the period of mourning for Moshe?
5. Who completed the last verses of the Torah?

This and much more will be addressed in the seventh lecture of this series: "**Joshua: In the Master's Footsteps**".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

This lecture is dedicated to the honor and merit of the Brin Family.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XV Lecture #7

JOSHUA: IN THE MASTER'S FOOTSTEPS

I. The Sun Never Sets

A.

(1) מאי (קהלת י"ב) כי זה כל האדם אמר רבי אלעזר: אמר הקדוש ברוך הוא: כל העולם כלו לא נברא אלא בשביל זה. רבי אבא בר כהנא אמר: שקול זה כנגד כל העולם כולו. רבי שמעון בן עזאי אומר, ואמרי לה רבי שמעון בן זומא אומר: כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה. ברכות ו:

What is the meaning of (Ecclesiastes 12:13), "[Fear G-d, and keep his commandments;] for this is the whole of man"? R. Elazar says: The Holy One, blessed be He, says: The whole world was created for his sake only. R. Abba b. Kahana says: He is equal in value to the whole world. R. Shimon b. Azzai says (some say, R. Shimon b. Zoma says): The whole world was created to accompany him. **Berachos 6b, Shabbos 30b**

(2) רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים מועטין, עמד ושתלן בכל דור ודור, שנאמר (שמואל א:ב) כי לד' מצקי ארץ וישת עליהם תבל. ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אפילו בשביל צדיק אחד העולם מתקיים, שנאמר (משלי י) וצדיק יסוד עולם. יומא לה:

R. Hiyya b. Abba said in the name of R. Yohanan: The Holy One, blessed be He, saw that the righteous are but few, therefore He planted them throughout all generations, as it is said (Samuel I 2:8), "For the pillars of the earth are the L-rd's, and He hath set the world upon them." R. Hiyya b. Abba said also in the name of R. Yohanan: Even for the sake of a single righteous man does the world endure, as it is said (Proverbs 10:25), "But the righteous is the foundation of the world." **Yoma 38b**

(3) . . . מ"ה צדיקים שהעולם מתקיים בהם. חולין צב.

there are forty-five righteous men on account of whom the world continues to exist. **Chulin 92a**

(4) אמר אביי: לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, שנאמר (ישעיהו ל) אשרי כל חוכי לו - ל"ו בגימטריא תלתין ושיתא הוו. סוכה מה:

Abaye said: The world never has less than thirty-six righteous men who are vouchsafed a sight of the Shechinah every day, for it is said (Isaiah 30:18), "Happy are they that wait for Him (*lo*) The numerical value of *lo* is thirty-six. **Sukkah 45b**

(5) אמר ר' אחא שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות משה שנאמר (דברים לג) וירא ראשית לו. מדרש ויקרא רבה לז:

Rabbi Acha said: Heaven and Earth were created only through the merit of Moshe, as it says (Deuteronomy 33:21), "And he provided the first (*reishis*) part for himself, because there, the portion of the lawgiver (Moshe) is hidden." **Midrash Vayikra Rabbah 36:4**

B.

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו, שנאמר (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי. יומא לה:

R. Hiyya b. Abba said in the name of R. Yohanan: No righteous man dies out of this world, before another, like himself, is created, as it is said, (Ecclesiastes 1:5) “The sun arises, and the sun sets,” before the sun of Eli set, the sun of Shmuel of Ramathaim rose. **Yoma 38b**

C.

וזרח השמש ובא השמש עד שלא השקיע שמשו של משה הזריח שמשו של יהושע שנאמר (במדבר כז) ויאמר ד' אל משה קח לך את יהושע בן נון . . . מדרש בראשית רבה נח:ב

(Ecclesiastes 1:5) “The sun arises, and the sun sets.” Before the sun of Moshe set, the sun of Yehoshua shone, as it says (Numbers 27:18), “And G-d said to Moses, ‘Take for you Joshua the son of Nun.’” **Midrash Bereishis Rabbah 58:2**

D.

פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה. בבא בתרא עה.

The countenance of Moses was like that of the sun; the countenance of Joshua was like that of the moon. **Bava Basra 75a**

II. Joshua: Moses' Appointed Successor

A.

(1) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל ד' לֵאמֹר: יִפְקֹד ד' אֶל־לְהִי הַרוּחַת לְכֹל בֶּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה: אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדוּת ד' כְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֶה: וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסִמְכָתָ אֶת יָדְךָ עָלָיו: וְהֶעַמְדַת אֹתוֹ לְפָנֵי אֱלֵעָזָר הַכֹּהֵן וְלְפָנֵי כָל הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לְעִיֵּנֵיהֶם: וְנִתְּתָה מִהוֹדֵךְ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָל עֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְלְפָנֵי אֱלֵעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׂאֵל לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לְפָנֵי ד' עַל פִּי יֵצֵאוּ וְעַל פִּי יָבֵאוּ הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ וְכָל הָעֵדָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד' אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֵדְהוּ לְפָנֵי אֱלֵעָזָר הַכֹּהֵן וְלְפָנֵי כָל הָעֵדָה: וַיִּסְמְךְ אֶת יָדָיו עָלָיו וַיִּצְוֵהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ד' בְּיַד מֹשֶׁה: בַּמְדָּבָר כו:טו-כג

And Moses spoke to the L-rd, saying, Let the L-rd, the G-d of the spirits of all flesh, set a man over the congregation, who may go out before them, and who may go in before them, and who may lead them out, and who may bring them in; that the congregation of the L-rd be not as sheep which have no shepherd. And the L-rd said to Moses, Take Joshua the son of Nun, a man in whom is spirit, and lay your hand upon him; And set him before Eleazar the priest, and before all the congregation; and give him a charge in their sight. And you shall put some of your honor (spirituality) upon him, that all the congregation of the people of Israel may be obedient. And he shall stand before Eleazar the priest, who shall ask counsel for him according to the judgment of Urim before the L-rd; at his word shall they go out, and at his word they shall come in, both he, and all the people of Israel with him, all the congregation. And Moses did as the L-rd commanded him; and he took Joshua, and set him before Eleazar the priest, and before all the congregation; And he laid his hands upon him, and gave him a charge, as the L-rd commanded by the hand of Moses. **Numbers 27:15-23**

(2) משה מבקש מן הקב"ה בשעת מיתה, ואומר לפניו רבונו של עולם גלוי לפניך דעתו של כל אחד ואחד מהם, ואין דעתו של זה דומה לדעתו של זה, ובשעה שאני מסתלק מהם בבקשה ממך אם ביקשת למנות עליהם מנהיג, מנה עליהם אדם שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו. מדרש תנחומא (בובר) פרשת פינחס סימן א

At the time of his death, Moshe beseeched the Holy One, blessed be He and said before Him, "Master of the Universe, the thinking and personality traits (*daas*) of each person is revealed before You. Each one thinks differently from the other. At this time, as I am taking leave of them, I beseech You that if you are desirous of appointing a leader over them that You appoint a person who is able to bear each one of them in accordance with their [unique] thinking and personality traits (*daas*)." **Midrash Tanchuma, Parshas Pinchas 1**

(3) הרוחות לכל בשר. נתבאר לעיל ט"ז כ"ב דבשר משמעו הנאת הגוף. וכל אדם רוחו שהוא דעתו נמשכת לפי הנאתו. מש"ה קשה להנהיג את ישראל באמת אלא איש אשר דעתו עזה בלי שום הנאת עצמו: העמק דבר, במדבר כז:טז

. . . the spirits of all flesh: We have already explained (Num. 15:22) that the term, "flesh," implies bodily pleasure. The spirit of every human, which refers to his thinking, is influenced by his [desire for] pleasure. For that reason it is difficult for anyone to lead Israel with truth except a person with strong convictions who is not influenced by the desire for his own pleasure. **Haamek Davar, Numbers 27:16**

(4) אשר יצא לפניהם. לא כדרך מלכי האומות, שיושבים בבתיהם ומשלחין את חיילותיהם למלחמה, אלא כמו שעשיתי אני, שנלחמתי בסיחון ועוג, שנאמר אל תירא אותו (במדבר כא:לד), וכדרך שעשה יהושע, שנאמר וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה וגו' (יהושע ה:יג), וכן בדוד הוא אומר כי הוא יוצא ובא לפניהם (שמואל א יח:טז), יוצא בראש ונכנס בראש: ואשר יוציאם. בזכותיו: ואשר יביאם. בזכותיו. דבר אחר, ואשר יביאם שלא תעשה לו כדרך שאתה עושה לי, שאיני מכניסן לארץ: רש"י כז:יז

Who may go out before them: This is unlike the kings of the various nations who sit in their palaces and send out their troops to battle. Rather he should act like me who went out to battle Sichon and Og, as it says (Numbers 21:34), "Don't fear him (Og)." Yehoshua followed this path as it says (Joshua 5:13), "Joshua went to him, and said to him, Are you for us, or for our adversaries?". Similarly, regarding David it is stated (Samuel I 18:16), "[But all Israel and Judah loved David,] because he went out and came in before them;" i.e. he led them going out and coming in. . . . **and who may lead them out:** through his merits **and who may bring them in:** through his merits. Another explanation of "and who may bring them in": that You don't do to him that which You did to me, i.e. that I am not bringing them to the land. **Rashi, Num. 27:17**

(5) אשר יצא לפניהם. בענין המלחמה. ואשר יוציאם. בענין הנהגת המדינה: ספורנו, במדבר כז:יז

Who may go out before them: This is regards to war. . . . **and who may lead them out:** This in regards to administering the country. **Seforno, Numbers 27:17**

(6) קח לך. קחנו בדברים, אשריך שזכית להנהיג בניו של מקום: לך. את שבדוק לך, את זה אתה מכיר: אשר רוח בו. כאשר שאלת, שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד: וסמכת את ירך עליו. תן לו מתורגמן, שידרוש בחיך, שלא יאמרו עליו לא היה לו להרים ראש בימי משה: רש"י כז:יח

Take [you] (Joshua the son of Nun): Take him by convincing him with [the following] words: How fortunate are you to lead the children of the Omnipresent! . . . **you:** He whom you have already checked out. He whom you recognize. . . . **a man in whom is spirit:** Just as you have requested. Someone who can walk in concert with the spirit of each one of them. . . . **and lay your hand upon him:** Give him an interpreter so that he should expound the Torah in your lifetime; so that they should not say regarding him: He wasn't able to lift up his head during Moshe's lifetime. (Sifrei) **Rashi, Numbers 27:18**

(7) וסמכת את ידך עליו. להראות את ישראל שהוא במקומו ועליו סמך (ראב"ע) ולהעיד שאליו תנתן הגדולה והשררה שיש לך, כמו שיסמוך האדם על הקרבן שעליו נתן את הטאיו (רלב"ג) ולתלמודן (סנהדרין יג:ב) אין הסמיכה בידיים ממש אלא בשמא קרי לי' רבי ולהרמב"ם (פ"ד מסנהדרין) לדורות הוא דלא בעי סמיכת ידיים ממש, אבל משה סמך ליהושע בידו. ובספרי איתא א"ל הקב"ה למשה תן תורגמן ליהושע להיות ודורש ומורה הוראות בחיך, העמידו מן הארץ והושיבו אצלך על הספסל, ע"כ. פירשו סמיכה זו מוחשית ועיונית, דמתחלה הי' יהושע יושב לפני משה כדרך תלמיד היושב לפני רבו ע"ג קרקע (ב"מ פד: – ועיי' ר"פ הקורא את המגלה, מימות משה, ובטורי אבן שם) וצוהו להעמידו מן הארץ ולהושיבו אצלו ע"ג הספסל, לפי"ז מלת וסמכת ענין קרבת דבר בדבר כמו סמך מלך בבל אל ירושלים (יחזקאל כ"ד) וכמורגל ברבותינו הסומך גאולה לתפלה, ברכה הסמוכה לחברתה. ומלת עליו כמו ועליו מטה מנשה שפירושו אצל צדו, וטעם וסמכת את ידך עליו, תקרב את ידך אל צדו, להושיב אותו סמוך לידך השמאלית – ובדרך עיוני, ידך, כלומר כחך ויכלתך, כח מעלות שכליות ורוחניות אשר לך תשפיע עליו בדרך ברכה, כענין סמיכה הנאמר ביצחק, דגן ותירוש סמכתיו: ספר כתב והקבלה, במדבר כז:יח

. . . **and lay your hand upon him:** to show Israel that he is [now] in his place and that he is relying (leaning) upon him, (Rav Avraham ibn Ezra) and to bear witness that it is to him that you shall give your position and power, just as a person leans (lays hands) upon a sacrifice [as a symbol that] he is placing his sins upon it. (Ralbag) According to the Talmud (Sanhedrin 13b), Semichah (ordination) is not actually performed with laying of the hands but rather conferring a name to the scholar and giving him the title of Rabbi. According to the Rambam (Hilchos Sanhedrin, Chapter 4), although laying of the hands is not normally necessary [to confer ordination], nonetheless Moshe actually layed his hands upon Yehoshua. In the Sifrei it is stated, "The Holy One, blessed be He, said to Moshe, 'Give an interpreter to Yehoshua so that he can expound and make authoritative rulings in your lifetime. Make him arise from the ground and place him next to you on the bench.'" They explained the term, "Semichah" (literally leaning) to be understood both in a palpable and a conceptual manner. Originally, Yehoshua was sitting before Moshe on the ground just like a student before his master . . . and He commanded him to make him arise from the ground and sit him down next to him (Moshe) on the bench. According to this [interpretation] the word, *visamachta*, means bringing one thing close to another as in the verse (Ezekiel 24:2), "The king of Babylon *somach* - drew close (laid siege) against Jerusalem . . . This is also similar to the common Rabbinic phrases (Berachos 4b, 9b), "He who connects (*hasomeich*) the prayer of *ge'ullah* (salvation) with the *tefillah*," and (Berachos 49a), "One blessing that is adjacent (*s'mucha*) to another." The word *olov* (on him) is to be understood in the same way as the verse (Numbers 2:20), "*v'olov mateh Menashe*," next to him (Ephraim) is the tribe of Menashe. In that context the word *olov* means, "by (adjacent to) his side." So the phrase, "*visomachta yodcho olov*," means: You shall place your hand by his side, i.e. sit him down next to your left hand. In a conceptual manner the term, *yodcho* (lit. your hand) actually refers to your power and ability, i.e. as a blessing you shall shower upon him the power of your intellect and spirituality, similar to the verse in which Yitzchak made the statement (Genesis 27:37), "and with grain and wine have I sustained (*simachtiv*) him." **Kesav V'HaKabbalah, Num. 27:18**

(8) וצויתה אתו. על ישראל, דע שטרחנין הם, סרבנים הם, על מנת שתקבל עליך: ונתתה מהודך עליו. זה קירון עור פנים: מהודך. ולא כל הודך, נמצינו למדין פני משה כחמה, פני יהושע כלבנה: למען ישמעו כל עדת בני ישראל. שיהיו נוהגין בו כבוד ויראה, כדרך שנוהגין בך: רש"י במדבר כז:ט,כ

And give him a charge: regarding Israel. You should know that they are troublesome, they are rebellious, [accept your position] upon the condition that you take upon yourself these things. (Sifrei) **And you shall put of your honor (spirituality) upon him:** This is referring to the lumination of the skin of Moshe's face. . . . **of your honor:** but not all of your honor. Thus we derive that the face of Moshe was like that of the sun, but the face of Yehoshua was like that of the moon. (Sifrei, Bava Basra 75a) **That all of the congregation of the people of Israel may listen:** That they act towards him with respect and reverence, in the [same] way that they conduct themselves towards you. **Rashi, Numbers 27:19, 20**

(9) ולפני אלעזר הכהן יעמוד. הרי שאלתך ששאלת שאין הכבוד הזה זז מבית אביך, שאף יהושע יהא צריך לאלעזר: ושאל לו. כשיצטרך לצאת למלחמה: על פיו. של אלעזר: וכל העדה. סנהדרין (יומא עג:): ויקח את יהושע. לקחו בדברים והודיעו מתן שכר פרנסי ישראל לעולם הבא (ספרי): ויסמך את ידיו. בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטווה, שהקב"ה אמר לו וסמכת את ידך, והוא עשה בשתי ידיו, ועשאו ככלי מלא וגדוש, ומלאו חכמתו בעין יפה: כאשר דבר ד'. אף לענין ההוד נתן מהודו עליו: רש"י במדבר כז:ט,כא-כג

And he shall stand before Eleazar the priest: This is in answer to your request that this honor will not depart from your father's house, for even Joshua has need of Elazar. (Tanchuma) . . . **who shall ask counsel for him [according to the judgment of Urim before the L-rd]:** when it will be necessary for him to go forth to war. **At his word [shall they go out, and at his word they shall come in,]:** i.e. the word of Elazar. [. . . both he, and all the people of Israel with him,] **all the congregation (ha'eidah):** This is referring to the Sanhedrin. **And Moses did as the L-rd commanded him; and he took Joshua:** He took him with [persuasive] words and let him know the reward due to the leaders of Israel in the World to Come. (Sifrei) **And he laid his hands upon him:** With a benevolent eye, much more than he was commanded; for the Holy One, blessed be He, had said to him, "And lay your hand," but Moshe did it with two hands and made him like a vessel filled to overflowing and filled him with his own wisdom with a benevolent eye. . . . **as the L-rd commanded (spoke):** i.e. also in reference to the honor (spirituality), Moshe gave from his honor (spirituality) upon him. **Rashi, Numbers 27:19, 21-23**

B.

(1) וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל: ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולכבוא וד' אמר אלי לא תעבר את הירדן הזה: ד' א-להיך הוא | עבר לפניך הוא ישמיד את הגוים האלה מלפניך וירשתם יהושע הוא עבר לפניך פאשר דבר ד': ועשה ד' להם פאשר עשה לסיחון ולעוג מלכי האמרי ולארצם אשר השמיד אתם: ונתתם ד' לפניכם ועשיתם להם ככל המצוה אשר צויתני אתכם: חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו מפניהם כי | ד' א-להיך הוא והלך עמך לא ירפך ולא יעזבך: ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע ד' לאבותם לתת להם ואתה תנחילנה אותם: ד' הוא | והלך לפניך הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך לא תירא ולא תחת: דברים לא:א-ח

And Moses went and spoke these words to all Israel. And he said to them, I am one hundred and twenty years old this day; I can no more go out and come in; also the L-rd has said to me, You shall not go over this Jordan. The L-rd your G-d, He will go over before you, and He will destroy these nations from before you, and you shall possess them; and Joshua, he shall go over before

you, as the L-rd has said. And the L-rd shall do to them as He did to Sihon and to Og, kings of the Amorites, and to the land of them, whom He destroyed. And the L-rd shall give them up before your face, that you may do to them according to all the commandments which I have commanded you. Be strong and of a good courage, fear not, nor be afraid of them; for the L-rd your G-d, He goes with you; He will not fail you, nor forsake you. And Moses called to Joshua, and said to him in the sight of all Israel, Be strong and of a good courage; for you must go *with* this people to the land which the L-rd has sworn to their fathers to give them; and you shall cause them to inherit it. And the L-rd, He goes before you; He will be with you, He will not fail you, nor forsake you; fear not, nor be dismayed. **Deuteronomy 31:1-8**

(2) לא אוכל עוד לצאת ולבא (דברים לא:ב) מאי לצאת ולבא? אילימא לצאת ולבא ממש, והכתיב: (דברים לד) ומשה בן מאה ועשרים שנה במותו לא נס ליחה, וכתיב: (דברים לד) ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו, ותניא: שתים עשרה מעלות היו שם, ופסען משה בפסיעה אחת א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן: לצאת ולבוא בדברי תורה, מלמד, שנסתתמו ממנו שערי חכמה. (דברים לא) וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד תנא: אותה שבת של דיו זוגי היתה, ניטלה רשות מזה וניתנה לזה. סוטה יג:

"I can no more go out and come in" (Deut. 31:2) – What does "go out and come in" mean? If it is to be understood literally, behold it is written (Deut. 34:7) "And Moses was a hundred and twenty years old when he died; his eye was not dim, nor his natural force abated;" it is also written (ibid. 1), "And Moses went up from the plains of Moab unto mount Nebo," and it has been taught: Twelve steps were there, but Moses mounted them in one stride! - R. Shmuel b. Nahmani said in the name of R. Yonasan: [It means] to "go out and come in" with words of Torah, thus indicating that the gates of wisdom were closed before him. And Moses and Joshua went, and presented themselves in the tent of meeting. A Tanna taught: That was a Sabbath when two teachers [gave discourses] and the authority was taken from one to be transferred to the other. **Sota 13b**

C.

(1) ויאמר ד' אל משה הן קרבו ימך למות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצננו וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד: וירא ד' באהל בעמוד ענן ויעמד עמוד הענן על פתח האהל: . . . ויצו את יהושע בן נון ויאמר חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך: דברים לא:יד,טו,כג

And the L-rd said to Moses, Behold, your days approach that you must die; call Joshua, and present yourselves in the Tent of Meeting, that I may give him a charge. And Moses and Joshua went, and presented themselves in the Tent of Meeting. And the L-rd appeared in the Tent in a pillar of a cloud; and the pillar of the cloud stood over the door of the Tent. . . . And He gave Joshua the son of Nun a charge, and said, Be strong and of a good courage; for *you* shall bring the people of Israel into the land which I swore to them; and I will be with you. **Deuteronomy 31:14, 15, 23**

(2) כתיב (דברים ל"א:ז) כי אתה תבוא, וכתיב דברים (לא:כג) כי אתה תביא, אמר רבי יוחנן: אמר לו משה ליהושע: אתה והזקנים שבדור עמהם. אמר לו הקדוש ברוך הוא: טול מקל, והך על קדקדם, דבר אחר לדור ואין שני דברין לדור. סנהדרין ח.

One text reads: For you [Joshua] must *go with* this people, etc. (Deut. 31:7) And another text says: For *you shalt bring* the Children of Israel. (ibid. 23) R. Yohanan said: You together with

the elders of the generation. But the Holy One, blessed be He, said to Joshua: Take a stick and strike them upon their head; there is only one leader to a generation not two. **Sanhedrin 8a**

(3) ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו וגו' כי אתה תבוא את העם הזה וגו'. בפרש"י, ארי את תיעול עם עמא הדין, משה אמר לו ליהושע, זקנים שבדור יהיו עמך. הכל לפי דעתן ועצתן, אבל הקב"ה אמר ליהושע. כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם. תביא על כרחם הכל תלוי בך, טול מקל והך על קדקדן, דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור, עכ"ל:

ונ"ב וכי משה מה שאמר, מדעתו אמר, הרי מפי הגבורה אמר ותורה היא וכפי הנראה הרי סותרין דברי הקב"ה למה שאמר משה, וזה א"א לומר כן. ועוד צריך ביאור מה הלשון "טול מקל והך על קדקדן": והנראה בזה דהנה מצינו דמשה היה "מלך" כמו דאיתא ברמב"ם בפ"ו מהלכות בית הבחירה הי"א, והיה ג"כ ראש הסנהדרין, כמו שאיתא ברמב"ם פ"א מהלכות סנהדרין ה"ג, וכמו כן מצינו דיהושע היה מלך, וכדכתיב בקרא כל איש אשר ימרה את פיך וגו' יומת (יהושע א' י"ח) שאין שייך דין זה אלא כמיוחד למלך וכמו שאיתא ברמב"ם פ"א מהלכות מלכים ה"ג, והיה ג"כ ראש הסנהדרין, והנה מהחילוקים שבין מלך וראש סנהדרין הם, א. שראש הסנהדרין הוא כאשר הוא יחד עם הסנהדרין, שלעצמו לבדו אין לו שום כח לדון, או, ענינים אחרים שעל הסנהדרין לעשותם, אבל המלך לו לבדו הכח והשררה לעשות את אשר מדין המלכות, ב. סנהדרין דנה הכל לפי התורה כמשפטה הכתוב בה אבל המלך דן ורודה בעם כפי אשר יראו עיניו, דזהו דין המלכות: ובזה יתבאר היטב פרש"י הנ"ל. דהנה מינוי המלך צריך להיות עפ"י נביא, (עי' פ"א מהלכות מלכים ה"ג), אבל מינוי ראש הסנהדרין אין שום דינים בזה ורק הגדול בחכמה שבכולן מושיבין אותו ראש עליהן, (עי' פ"א מהלכות סנהדרין ה"ג), ולפי"ז נראה דמה שאמר משה ליהושע "כי אתה תבוא את העם הזה" "עם עמא" זקנים שבדור יהיו עמך, הכל לפי דעתן ועצתם, היינו שאמר משה ליהושע שאתה תהיה "ראש הסנהדרין" ולזה הזקנים שבדור הסנהדרין יהיו עמך, שבלעדיהם אין לראש הסנהדרין שום כח. כמש"כ. וזה אמר משה מדעתו, שהרי אין צריך למינוי הזה שום דינים, כמו ע"פ נביא כמש"כ, אבל הקב"ה אמר ליהושע אתה תביא על כרחם, הכל תלוי בך, והיינו מינוי יהושע למלך, ולכן הצטרך לומר הקב"ה, דאין מעמידים מלך אלא ע"פ נביא, והצטרך לנבואה למנויו, וכיון שהוא מלך "הכל תלוי בך", דמלך לבדו דן ורודה, ואינו צריך להימלך במישהו, ולכך גם אמר "טול מקל והך על קדקדן", דמלך אין לו משפטים ודינים שעל פיהם ידון, אלא כפי שיראה לנכון, דזהו דין המלכות: וזהו קרא דלא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו (ויחי מ"ט י') דקאמר בגמרא (סנהדרין ה.) שבט מיהודה, אלו ראשי גלויות שבבבל במקום מלך הם עומדים וכו'. ומחקק מבין רגלו, אלו בני בניו של הלל, שמלמדין תורה ברבים, היינו ראשי סנהדראות: חדושי הגרי"ז פ' וילך

And Moses called to Joshua, and said to him . . . for you must go with this people . . . Rashi comments, [first quoting the translation of Targum Onkelos,] **“For you will go up with this people.”** Moshe said to Yehoshua, ‘The elders of the generation should be together with you,’ i.e. everything should be done in accordance with their opinion and advice. Whereas the Holy One, blessed be He, said to Yehoshua, ‘For **you shall bring** the Children of Israel into the land which I swore unto them,’ i.e. bring them against their will. Everything is dependent upon you. Take a stick and strike them upon their head; there is only one leader to a generation not two.” Now did [Moshe] say this on his own? Behold he said this directly from the mouth of G-d and it is part of the Torah! At first glance, it would appear that the statement of the Holy One, blessed be He, contradicts that which Moshe stated, something which is inconceivable. In addition, the expression, “Take a stick and strike them upon their head,” needs elucidation.

The correct explanation seems to be the following: Behold we find that Moshe was considered a king, as it is stated in Rambam, Hilchos Bais HaBechirah 6:11. He was also the head of the Sanhedrin, as it is stated in Rambam, Hilchos Sanhedrin, 1:3. Similarly, we find that Yehoshua had the status of a king, as it is written (Joshua 1:18), "If any rebels against your commandment, and will not listen to your words in all that you command him, he shall be put to death; only be strong and courageous," [a power] which is unique to kings, as it is stated in Rambam, Hilchos Melachim 1:3. In addition, Yehoshua was the head of the Sanhedrin. Behold, among the differences between a king and the head of the Sanhedrin are **1)** The head of the Sanhedrin can only function together with the Sanhedrin. Alone, he has no power to adjudicate or do any of the functions that are unique to Sanhedrin. The king, however, has the sole power and authority to fulfill his role as king. **2)** The Sanhedrin acts solely within the parameters of the laws of the Torah. The king, however, judges and subdues the people according to how he sees fit, for this is the prerogative of the king. With this, the words of Rashi can be well understood. Behold, the appointment of a king needs to be done through a prophet. (See Rambam, Hilchos Melachim 1:3) The appointment to become the head of Sanhedrin, however, doesn't demand special prerequisites other than being the greatest amongst his colleagues in Torah wisdom. (See Hilchos Sanhedrin 1:3) Consequently, it would seem that that which Moshe said to Yehoshua, "For you *will go up with* this people," i.e. the elders of the generation should be together with you, actually meant that everything should be done in accordance with their opinion and advice. This was Moshe's way of appointing Yehoshua to the position of being the head of the Sanhedrin. In that capacity, the elders of the generation, the Sanhedrin, must work together with you, for without them, the head of the Sanhedrin has no power, as I wrote before. This Moshe did on his own, as there were no other prerequisites necessary, such as needing a prophet, as I wrote. However, the Holy One, blessed be He, said to Yehosha, "For *you* shall bring," i.e. against their will. Everything is dependent upon you. This was actually Yehoshua's appointment to be king. For that reason the Holy One, blessed be He, had to tell this, as a king is only appointed through a prophet and prophecy was necessary for his appointment. And since he was now king, "Everything is dependent upon you," for the king, on his own, judges and subdues the people and doesn't need to seek the advice of anyone. Therefore he told him, "Take a stick and strike them upon their head," as a king doesn't need to conform to statutes and laws to adjudicate but rather does as he sees fit. This is the law which is unique to a king. This is also the meaning of the verse (Gen. 49:10), "The staff shall not depart from Judah, nor the scepter from between his feet," regarding which the Talmud (Sanhedrin 5a) interprets the phrase, "staff from Judah," to refer to the Exilarchs of Babylon, who are in place of kings. The phrase, "scepter between his feet," refers to the grandchildren of Hillel, who teach Torah in public. These are heads of the Sanhedrin. **Chidushei HaGriz (HaRav Yitzchak Zev Soloveitchik), Parshas Vayelech**

D.

(1) וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן נֹחַן מְלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֱלֹהֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ד' אֶת מֹשֶׁה: דברים לד:ט

And Joshua the son of Nun was full of the spirit of wisdom; for Moses had laid his hands upon him; and the people of Israel listened to him, and did as the L-rd commanded Moses. **Deut. 34:9**

(2) וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן נֹחַן וְגו'. אִז נִתְמַלֵּא רוּחַ חָכְמָה בְּיוֹתֵר כַּמֶּשֶׁכַּ לְעֵיל ל"א י"ד שֶׁהִיא כְּמוֹ בְּנֵי הַשָּׁמַיִם זוֹרֵחַ אֹרֶן הַלְּבָנָה. אִמְנֵם עוֹד לֹא בָּהִלּוּ אֹרֶן הַלְּבָנָה עַד שֶׁהִשְׁמַע שׁוֹקֵעַת לְגַמְרִי. כִּךְ כַּשְׁמַת מֹשֶׁה אִז נִתְמַלֵּא יְהוֹשֶׁעַ רוּחַ חָכְמָה: כִּי סָמַךְ מֹשֶׁה וְגו'. וְהִיא כְּמוֹ אֹרֶן הַלְּבָנָה שֶׁמְקַבֵּלֶת אֹרֶחַ מִהַשָּׁמַיִם: הַעֲמֵק דְּבַר, דְּבָרִים לְד:ט

And Joshua, the son of Nun, was full of the spirit of wisdom (Deut. 34:9): At that time, [after the death of Moshe,] he became filled with an extra measure of the spirit of wisdom . . . This is akin to the phenomenon that the moon begins to shine at the setting of the sun but it shines its brightest only after the sun has completely set. Similarly, only after death of Moshe was Yehoshua filled with the spirit of wisdom. **For Moses had laid his hands upon him (ibid.):** [Yehoshua] was akin to the moon which receives its light from the sun. **Haamek Davar, Deuteronomy 34:9**

E.

(1) (משלי כז:יח) נוצר תאנה יאכל פריה וגו' מדבר ביהושע שהוא שימש את משה כמה דתימא (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל למה נמשלה תורה כתאנה שרוב האילנות הזית הגפן התמרה נלקטים כאחת והתאנה נלקטת מעט מעט וכך התורה היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים עליו נאמר נוצר תאנה מהו יאכל פריה פרי של תורה מלכות ושרות שנאמר (משלי ח) בי מלכים ימלוכו בי שרים ישורו וכן אירע ליהושע שלא ירשו בניו של משה מקומו אלא יהושע ירש מקומו כמה דתימא (במדבר כז) קח לך את יהושע בן נון וגו' (משלי כז) ושומר אדוניו יכובד זה יהושע שהיה משמש את משה ביום ובלילה כמה דתימא (שמות לב) לא ימיש מתוך האהל ואומר (במדבר יא) אדוני משה כלאם לפיכך כבודו הקב"ה מה כבוד עשה לו הקב"ה לפי שכך אמר ליהושע (שם כז) ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים וגו' ולפי ששמש אדוניו זכה לרוח הקודש שנא' (יהושע א) ויהי אחרי מות משה וגו' שאין תלמוד לומר משרת משה למה נאמר לומר לך לפי שהיה משרת משה זכה לנבואה הוי יכובד. מדרש במדבר רבה יב:ט

(Proverbs 27:18) "Whoever guards the fig tree shall eat its fruit . . ." This refers to Yehoshua who served Moshe, as it is stated (Exodus 33:11), ". . . but his servant Joshua, the son of Nun, a young man (an attendant), departed not from the Tent. Why is the Torah compared to a fig tree? Most trees, such as an olive tree, or a grape vine, or a date tree, are harvested at the same time. The fig tree is harvested little by little. Similarly, today one learns from the Torah a little and tomorrow much more, for the Torah cannot be mastered in a year or two. Regarding this is it written, "Whoever guards the fig tree." What is meant by the phrase, "its fruit"? This refers to the fruit of Torah, kingship, and princely rulership, as it says (Proverbs 8:15, 16), "By me (the Torah) kings reign, and . . . princes rule." Similarly, this occurred to Yehoshua. Moshe's sons didn't inherit his position, but rather Yehoshua inherited his place, as it says (Numbers 27:18), "Take Joshua the son of Nun . . ." [The phrase, (Proverbs 27:18)] ". . . so he who waits on his master shall be honored," refers to Yehoshua who served Moshe day and night, as it says (Exodus 33:11), ". . . departed not from the Tent." In addition it says (Numbers 11:28), ". . . My lord Moses, forbid them." Consequently, the Holy One, blessed be He, honored him. What honor did He afford to him? [G-d] said to Yehoshua (Numbers 27:21), "And he shall stand before Elazar the priest, who shall ask counsel on his behalf according to the judgment of Urim before the L-rd." And because he served his master, he merited to have the Divine spirit, as it says (Joshua 1:1), "And it was after the death of Moses the servant of the L-rd that the L-rd spoke to Joshua the son of Nun, Moses' servant (minister), saying, . . ." Why does it say, "Moses' servant"? Because it is only because he was Moshe's servant did he merit prophecy. Behold, then, that [is that reason that] he was "honored". **Midrash BaMidbar Rabbah 12:9**

(2) אמר לו הקב"ה (משלי כז) נוצר תאנה יאכל פריה בניך ישבו להם ולא עסקו בתורה יהושע הרבה שרתך והרבה חלק לך כבוד והוא היה משכים ומעריב בבית הועד שלך הוא היה מסדר את הספסלים והוא פורס את המחצלאות הואיל והוא שרתך בכל כחו כדאי הוא שימש את ישראל

שאינו מאבד שכרו קח לך את יהושע בן נון לקיים מה שנאמר נוצר תאנה יאכל פריה: מדרש במדבר רבה כא:יד

The Holy One, blessed be He, said to him (Proverbs 27:18), “Whoever guards the fig tree shall eat its fruit . . .” Your children sat by themselves and were not involved in Torah. Yehoshua served you much and gave you much honor. He would arise early and go to your house of assembly (house of study) and stay there until late in the evening. He would arrange the benches and spread out the mats. Since he served you with all his might, he is worthy of serving Israel, as his reward should not be lost. “Take for you Yehoshua bin Nun . . .” to fulfill that which is stated (ibid.) “Whoever guards the fig tree shall eat its fruit . . .” **Midrash BaMidbar Rabbah 21:14**

F.

(1) כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי הִשְׁחַתְתָּ תְּשַׁחְתּוּן וְסָרְתָם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקָרַאת אֶתְכֶם הֲרָעָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים כִּי תַעֲשׂוּ אֶת הָרָע בְּעֵינֵי ד' לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם: דברים לא:כט

For I know that after my death you will completely corrupt yourselves, and turn aside from the way which I have commanded you; and evil will befall you in the latter days; because you will do evil in the sight of the L-rd, to provoke Him to anger through the work of your hands. **Deuteronomy 31:29**

(2) אחרי מותי כי השחת תשחתון. והרי כל ימות יהושע לא השחיתו, שנאמר ויעבדו ישראל את ד' כל ימי יהושע (יהושע כד, לא), מכאן שתלמידו של אדם חביב עליו כגופו, כל זמן שיהושע חי, היה נראה למשה כאילו הוא חי: רש"י לא:כט

. . . after my death you will completely corrupt yourselves: Behold during the entire lifetime of Yehoshua, they didn't become corrupt, as it says (Joshua 24:31), “And Israel served the L-rd all the days of Joshua . . .” From here we deduce that the disciple of a person is dear to him like himself. As long as Joshua was alive, it appeared to Moshe as if he himself was [still] alive. **Rashi, ibid.**

III. In the Footsteps of the Master

A.

(1) משה קבל תורה מסיני. ומסרה ליהושע. ויהושע לזקנים. . . אבות א:א

Moses received the Torah at Sinai and transmitted it to Joshua, Joshua to the Elders . . . **Avos 1:1**

(2) אע"פ שלא נכתבה תורה שבע"פ, לימדה משה רבינו כולה, בבית דינו, לשבעים זקנים. ואלעזר ופנחס ויהושע, שלשתן קבלו ממשה. וליהושע, שהוא תלמידו של משה רבינו, מסר תורה שבע"פ, וצוהו עליה. וכן יהושע, כל ימי חייו למד על פה. וזקנים רבים קבלו מיהושע. וקבל עלי מן הזקנים ומפנחס. . . רמב"ם, הקדמה ליד החזקה

Although the Oral Law was not written down, Moshe Rabbainu (our teacher) taught it in its entirety in his *Bais Din* (court) to the seventy elders. Elazar, Pinchas, and Yehoshua, all three of them, received the Torah from Moshe. And to Yehoshua, who was the [primary] disciple of Moshe, did he transmit the Oral Law and commanded him regarding it. Similarly, Yehoshua taught the Oral Law [to his disciples] orally. Many elders received the Oral Torah from Yehoshua. Eli [HaKohen] received the Oral Torah from the elders and from Pinchas. . . . **Rambam, Introduction to Mishneh Torah**

(3) רַק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְשָׁמֵר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי אֶל תִּסּוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן תִּשְׁכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר תִּלְךְ: לֹא יִמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַכְּפֹתוּב בוּ כִּיֹּאז תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ וְאֹז תִּשְׁכִּיל: יְהוֹשֻׁעַ א:ו,ז

Only be strong and very courageous, that you may observe to do according to all the Torah, which Moses My servant commanded you; turn not from it to the right hand or to the left, that you may prosper wherever you go. This Book of the Torah shall not depart from your mouth; but you shall meditate on it day and night, that you may observe to do according to all that is written on it; for then you shall make your way prosperous, and then you shall have good success.
Joshua 1:7-8

(4) אמר רב יהודה אמר שמואל: שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה. אמרו לו ליהושע שאל א"ל: (דברים ל') לא בשמים היא. אמרו לו לשמואל שאל אמר להם: אלה המצות - שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה. אמר ר' יצחק נפחא: אף חטאת שמתו בעליה נשתכחה בימי אבלו של משה. אמרו לפנחס שאל אמר ליה לא בשמים היא. א"ל לאלעזר: שאל אמר להם: אלה המצות - שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה. אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע: שאל ממני כל ספיקות שיש לך אמר לו: רבי, כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר? לא כך כתבת בי (שמות ל"ג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל? מיד תשש כחו של יהושע, ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות, ונולדו לו שבע מאות ספיקות, ועמדו כל ישראל להרגו. אמר לו הקב"ה: לומר לך אי אפשר, לך וטורדן במלחמה, שנאמר (יהושע א') ויהי אחרי מות משה עבד ד' ויאמר ד' וגו'. במתניתין תנא: אלף ושבע מאות קלין וחמורין, וגזירות שוות, ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה. אמר רבי אבהו: אעפ"כ החזירין עתניאל בן קנז מתוך פלפולו, שנאמר - (יהושע ט"ו) וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב. תמורה טז.

Rav Yehudah reported in the name of Shmuel: Three thousand traditional laws were forgotten during the period of mourning for Mose. They said to Joshua, "Ask." He replied, (Deut. 30:12) "It is not in heaven." They [the Israelites] said to Shmuel, "Ask." He replied, "[Scripture says (Numbers 36:13):] These are the commandments," implying [that since the promulgation of these commandments] no prophet has now the right to introduce anything new. Said R. Yitzchak Nafcha - the Smith: Also the law relating to a sin-offering whose owners have died was forgotten during the period of mourning for Moses. They [the Israelites] said to Pinchas:, "Ask." He replied, (Deut. 30:12) "It is not in heaven." They [the Israelites] said to Elazar, "Ask." He replied, "[Scripture says (Numbers 36:13):] These are the commandments," implying [that since the promulgation of these commandments] no prophet has now the right to introduce anything new. Rav Yehudah reported in the name of Rav: When Moshe departed [this world] for the Garden of Eden he said to Joshua, "Ask me concerning all the doubts you have." He replied to him, "My Master, have I ever left you for one hour and gone elsewhere? Did you not write concerning me in the Torah (Exodus 33:11), 'But his servant Joshua the son of Nun departed not out of the tabernacle?'" Immediately the strength [of Moses] weakened and [Joshua] forgot three hundred laws and there arose [in his mind] seven hundred doubts [concerning laws]. Then all the Israelites rose up to kill him. The Holy One, blessed be He, then said to him (Joshua), "It is not possible to tell you. Go and occupy their attention in war," as it says (Joshua 1:1) "Now after the death of Moses the servant of the L-rd, it came to pass that the L-rd spoke;" and it further says (ibid. 1:11), "Prepare you victuals, for within three days etc." It has been taught: A thousand and seven hundred *kal vahomer* and *gezerah shavah* and specifications of the Scribes were forgotten during the period of mourning for Moses. Said R. Abbuha: Nevertheless Othniel the son of Kenaz restored [these forgotten teachings] as a result of his dialectics, as it says (Joshua 15:17),

“And Othniel the son of Kenaz, the brother of Caleb, took it (Kiryas Sefer - lit. “the city of the book).” **Temurah 16a**

B.

(1) וַיִּצְעַק אֶל ד' וַיֹּרְהוּ ד' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ: שְׁמוֹת טוֹכָה

And he cried to the L-rd; and the L-rd showed him a tree, which, when he threw it into the waters, made the waters sweet; there He made for them a statute and an ordinance, and there He tested them. **Exodus 15:25**

(2) שָׁם שָׁם לוֹ. כַּמְרָה נִתֵּן לָהֶם מִקְצַת פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה שִׁיתַּעֲסֻקוּ בָהֶם, שְׁבֵת, וּפְרָה אֲדוּמָה, וְדִינֵינִי (סְנֵהדְרִין נוּ): רַש"י שָׁם

. . . **there He made for them a statute and an ordinance:** In Marah He gave them some of the sections of the Torah so that they be involved in them, i.e. Shabbos, Parah Adumah (the laws of ritual purity and the Red Heifer), and the [civil and criminal] laws. **Rashi, ibid.**

(3) וַיִּכְרַת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשָּׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשָׂכֶם: יְהוֹשֻׁעַ כַּד:כָּה

So Joshua made a covenant with the people that day, and set them a statute and an ordinance in Shechem. **Joshua 24:25**

(4) וַיִּשָּׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשָׂכֶם – סִידֵר לָהֶם שָׁם הַחֻקִּים שְׁבֵתוֹרָה, וּקְבָלוּ עֲלֵיהֶם: רַש"י שָׁם

. . . **and set them a statute and an ordinance in Shechem:** He arranged for them the statutes of the Torah and they accepted it upon themselves. **Rashi, ibid.**

(5) וַיִּשָּׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשָׂכֶם – סִדֵּר לָהֶם תְּקִנּוֹת וְחֻקִּים לְפִי צוּרֵךְ הָאָרֶץ כַּמ"ש חז"ל תְּקִנּוֹת שֶׁתִּקַּן יְהוֹשֻׁעַ: מַלְבִּי"ם שָׁם, רַמְב"ן שְׁמוֹת טוֹכָה

. . . **and set them a statute and an ordinance in Shechem:** He arranged (legislated) for them legislation and statutes in accordance with the needs of the land, as our Sages, of blessed memory have stated regarding the legislation which Yehoshua promulgated. **Ramban, Exodus 15:25**

(6) ת"ר עֲשֶׂרָה תְּנָאִין הִתְנָה יְהוֹשֻׁעַ: שִׁיְהוּ מְרַעִין בַּחֹרֶשֶׁן, וּמִלְקָטִין עֲצִים בְּשִׂדְוֹתֵיהֶם, וּמִלְקָטִים עֲשָׂבִים בְּכָל מְקוֹם חוּץ מִתְּלַתָן, וּקוֹטְמִים נְטִיעוֹת בְּכָל מְקוֹם חוּץ מִגְּרֹפִיּוֹת שֶׁל זֵית, וּמַעֲיִן הַיּוֹצֵא בַתְּחִילָה בְּנֵי הָעִיר מִסְתַּפְקִין מִמֶּנּוּ, וּמַחְכִּין בִּימָה שֶׁל טַבְרִיא וּבִלְבָד שֶׁלֹא יִפְרוֹס קִלְעַ וַיַּעֲמִיד אֶת הַסְּפִינָה, וּנְפִנֵין לְאַחֲרֵי הַגֵּדֵר וְאִפִּילוֹ בְּשִׂדָּה מְלִיאָה כְּרוֹס, וּמֵהַלְכִים בְּשִׁבְלֵי הָרֶשֶׁת עַד שֶׁתִּרְדֵּר רַבִּיעָה שְׁנִיָּה, וּמִסְתַּלְקִין לְצִדֵּי הַדְּרָכִים מִפְּנֵי יִתְדוֹת הַדְּרָכִים, וְהַתּוֹעָה בֵּין הַכְּרָמִים מִפְּסִיג וְעוֹלָה מִפְּסִיג וַיּוֹרֵד, וּמֵת מִצְוָה קוֹנָה מִקוּמוֹ. בַּבָּא קָמָא פּוֹפָא.

Our Rabbis taught: Joshua laid down ten stipulations: That cattle be permitted to pasture in woods; that wood may be gathered [by all] in private fields; that grasses may similarly be gathered [by all] in all places, with the exception, however, of a field where fenugreek is growing; that shoots be permitted to be cut off [by all] in all places, with the exception, however,

of stumps of olive trees; that a spring emerging [even] for the first time may be used by the townspeople; that it be permitted to fish with a fishing hook in the Sea of Tiberias, provided no net is spread as this would detain boats [and thus interfere with navigation]; that it be permitted to ease one's self at the back of a fence even in a field full of saffron; that it be permitted [to the public] to use the paths in private fields until the time when the second rain is expected; that it be permitted to turn aside to [private] sidewalks in order to avoid the road-pegs; that one who has lost himself in the vineyards be permitted to cut his way through when going up and cut his way through when coming down; and that a dead body, which anyone finds and has to bury should acquire [the right to be buried on] the spot [where found]. **Bava Kama 80b, 81a**

C.

(1) ויכתב יהושע את הדברים האלה בספר תורת א-להים ויקח אבן גדולה ויקימה שם תחת האלה אשר במקדש ד': יהושע כד:כו

And Joshua wrote these words in the Book of the Torah of G-d, and took a great stone, and set it up there under a terebinth, that was by the sanctuary of the L-rd. **Joshua 24:26**

(2) ויכתב – כתב דברים האלה עם כלל ספרו (כמ"ש יהושע כתב ספרו) וחברו עם ספר תורת א-להים להיות מכלל כתבי הקדש. ויקח אבן גדולה – יען שהס"ת היה מונח בארון (מבפנים או מבחוץ לר"מ כדאית ליה ולר"י כדאית ליה כמ"ש בב"ב דף י"ד) רצה ליחד מקום במקדש אל ספרו והקים אבן גדולה חלולה שתהיה ארגז וארון לספרו, ויקימה תחת האלה אשר במקדש – בשילה: מלבים, שם

And Joshua wrote these words together with the rest of his *Sefer* (i.e. the Book of Joshua - as it is stated in the Talmud (Bava Basra 14b) “Joshua wrote the book that is named for him”) and he attached it to the Book of the Torah of G-d, [in the sense that it] became part of the Holy Writings. **And he took a great stone:** Since the *Sefer Torah* was lying in the Ark, (its exact position, whether it was actually in the Ark or adjacent to the Ark is a difference of opinion between Rabbi Meir and Rabbi Yehudah - Bava Basra 14a) he wanted to designate a holy place for his *Sefer*. He therefore erected a hollow stone to be the chest or ark for his *Sefer* and placed it under the oak (or doorpost) that was near the Sanctuary in Shiloh. **Malbim, ibid.**

(3) ויכתוב יהושע את הדברים האלה בספר תורת א-להים (יהושע כ"ד) - פליגי בה ר' יהודה ור' נחמיה, חד אומר: שמנה פסוקים, וחד אומר: ערי מקלט. בשלמא למ"ד ח' פסוקים, היינו דכתיב בספר תורת א-להים אלא למ"ד ערי מקלט, מאי בספר תורת א-להים? ה"ק: ויכתוב יהושע בספרו את הדברים האלה הכתובים בספר תורת א-להים. מכות יא.

And Joshua wrote these words in the book of the Law of G-d: R. Yehudah and R. Nehemiah are divided on the interpretation thereof, one taking them as referring to the final eight verses of the Pentateuch, while the other takes them to be the section on the cities of refuge. Now, according to the one who holds that they were the final eight verses of the Pentateuch, it is quite correct to say, [and Joshua wrote these words] in the book of the Law of G-d. But, if they are taken to refer to the section on the cities of refuge, how do you explain the wording, “wrote these words in the book of the Law of G-d”? – We take them in this way: “And Joshua wrote,” in his own book, “these words” [that are prescribed] “in the book of the Law of G-d”. **Makkos 11a**

(4) יהושע כתב ספרו ושמנה פסוקים שבתורה. תניא כמאן דאמר: שמנה פסוקים שבתורה יהושע כתבן, דתני: (דברים ל"ד) וימת שם משה עבד ד' - אפשר משה חי וכתב וימת שם משה? אלא, עד כאן כתב משה, מכאן ואילך כתב יהושע, דברי ר"י, ואמרי לה ר' נחמיה אמר לו ר"ש:

אפשר ס"ת חסר אות אחת? וכתוב: (דברים ל"א) לקוח את ספר התורה הזה אלא, עד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב, מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע, כמו שנאמר להלן: (ירמיהו לו) ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו. כמאן אזלא הא דא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב: שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן? לימא דלא כר"ש אפילו תימא ר"ש, הואיל ואשתנו אשתנו. יהושע כתב ספרו. והכתיב: (יהושע כ"ד) וימת יהושע בן נון עבד ד' דאסקיה אלעזר. והכתיב: (יהושע כ"ד) ואלעזר בן אהרן מת דאסקיה פנחס. **בבא בתרא טו.**

Joshua wrote the book which bears his name and the last eight verses of the Pentateuch. This statement is in agreement with the authority who says that eight verses in the Torah were written by Joshua, as it has been taught: It is written (Deut. 34:5), "So Moses the servant of the L-rd died there." Now is it possible that Moses whilst still alive would have written, "So Moses . . . died there"? The truth is, however, that up to this point Moses wrote, from this point Joshua the son of Nun wrote. This is the opinion of R. Yehudah, or, according to others, of R. Nehemiah. Said R. Shimon to him: Can we imagine the scroll of the law being short of one letter? Is it not written (Deut. 31:26), "Take this book of the Law, and put it etc.?" We must say that up to this point the Holy One, blessed be He, dictated and Moses repeated and wrote, and from this point the Holy One, blessed be He, dictated and Moses wrote with tears [in his eyes], as it says of another occasion (Jeremiah 36:18), "Then Baruch answered them, He pronounced all these words to me with his mouth, and I wrote them with ink in the book." Which of these two authorities is followed in the rule laid down by R. Yehoshua b. Abba which he said in the name of R. Giddal who said it in the name of Rav: The last eight verses of the Torah must be read [in the Synagogue service] by one person alone? It follows R. Yehudah and not R. Shimon. I may even say, however, that it follows R. Shimon, [who would say that] since they differ [from the rest of the Torah] in one way, they differ in another. [You say that] Joshua wrote his book. But is it not written (Joshua 24:29), "And Joshua son of Nun the servant of the L-rd died?" - It was completed by Elazar. But it is also written in it (ibid. 33), "And Elazar the son of Aaron died?" - Pinchas finished it. **Bava Basra 15a**

(5) אמר רב אדא ברבי חנינא: אלמלא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד, שערכה של ארץ ישראל הוא, מאי טעמא? (קהלת א) כי ברוב חכמה רב כעס. נדרים כב.

R. Adda son of R. Hanina said: Had not Israel sinned, only the Pentateuch and the Book of Joshua would have been given them, [the latter] because it records the disposition of *Eretz Yisrael* [among the tribes, whereas the other prophets primarily deal with rebuking sinners]. Whence is this known? "For much wisdom proceedeth from much anger." (Eccliaestes 1:18) **Nedarim 22a**

IV. The Passing of G-d's Servant

A.

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ד' וַיֹּאמֶר ד' אֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מְשִׁרְת מֹשֶׁה לֵאמֹר: מֹשֶׁה עֶבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אַתָּה וְכָל הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: יְהוֹשֻׁעַ א-ב

And it was after the death of Moses the servant of the L-rd that the L-rd spoke to Joshua the son of Nun, Moses' servant, saying, Moses my servant (minister) is dead; now therefore arise, cross over the Jordan, you, and all this people, to the land which I give to them, to the people of Israel.

Joshua 1:1-2

B.

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון עֶבֶד ד' בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים: וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר אֶפְרַיִם מִצְפּוֹן לְהָר גֶּעֶשׁ: וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת ד' כָּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יְמֵי הַזִּקְנִים אֲשֶׁר הָאָרִיכוּ יָמִים אַחֲרָיו יְהוֹשֻׁעַ וְאֲשֶׁר יָדְעוּ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה ד' אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל: וְאֵת עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הֶעֱלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשָׂכְם בְּחֻלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי חָמוֹר אָבִי שָׂכְם בְּמֵאָה קִשְׁיָטָה וַיְהִיו לְבְנֵי יוֹסֵף לְנַחֲלָה: וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ בְּהַר אֶפְרַיִם: יְהוֹשֻׁעַ כֹּד:כט-לג

And it came to pass after these things, that Joshua the son of Nun, the servant of the L-rd, died, being one hundred and ten years old. And they buried him in the border of his inheritance in Timnath-Serah, which is in Mount Ephraim, on the north side of the hill of Gaash. And Israel served the L-rd all the days of Joshua, and all the days of the elders who outlived Joshua, and who had known all the works of the L-rd, that he had done for Israel. And the bones of Joseph, which the people of Israel brought out of Egypt, buried they in Shechem, in a parcel of ground which Jacob bought from the sons of Hamor the father of Shechem for a hundred pieces of silver; and it became the inheritance of the sons of Joseph. And Eleazar the son of Aaron died; and they buried him in a hill that belonged to Pinhas his son, which was given to him in Mount Ephraim. **Joshua 24:29-33**

C.

אמר רב יהודה אמר רב: כל המתעצל בהספדו של חכם - ראוי לקוברו בחייו, שנאמר (יהושע כד) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש מלמד שרגש עליהן הר להורגן. אמר רב חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל המתעצל בהספדו של חכם - אינו מאריך ימים, מדה כנגד מדה, שנאמר (ישעיהו כז) בסאסאה בשלחה תריבנה. איתיביה רבי חייא בר אבא לרבי יוחנן: (שופטים ב) ויעבדו העם את ד' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע - אמר לו: בבלאי, ימים - האריכו, שנים - לא האריכו. אלא מעתה (דברים יא) למען ירבו ימיכם וימי בניכם ימים ולא שנים? - ברכה שאני. שבת קה:

Rav Yehudah said in Rav's name: He who is slothful to lament a Sage deserves to be buried alive, because it is said (Joshua 24:30), "And they buried him in the border of his inheritance in Timnath-serah, which is in the hill country of Ephraim; on the north of the mountain of Gaash;" this teaches that the mountain raged against them to slay them. R. Hiyya b. Abba said in R. Yohanan's name: He who is slothful to lament a Sage will not prolong his days, [this being] measure for measure, as it is said (Isaiah 27:8), "In measure, when thou sendest her away, thou dost contend with her." R. Hiyya b. Abba objected to R. Yohanan, (Joshua 24:31) "And Israel served the L-rd all the days of Joshua and all the days of the elders who prolonged their days after Joshua?" - O Babylonian! answered he, they prolonged "their days" but not years. If so, that your days may be multiplied, and the days of your children [does that mean] days but not years! - A blessing is different. **Shabbos 105b**